HERMANNUS von der Hardt

Lectori S.

EX *gemino Reformatorii Constantiensis Protocollo*, supra *Parte X.* exhibito, satis superq; constat, longâ deliberatione *reformationis articulos* auctos indies fuisse in Concilio, vel ad maturiorem deliberationem plenamq; decisionem repetitos. Ita, ut prioribus quibusdam excussis ac definitis, succederent semper alia, similiter discutienda atque determinanda. *Gerson* enim, *Petrus de Alliaco Cardinalis, Theodericus de Niem, Franciscus Zabarella Cardinalis*, aliiq́ue, eam farraginem rerum in Reformatorio Constantiensi explicandarum publico exhibuerant conspectui, ut exinde nova semper in Reformatorio deliberandi succresceret materia.

Qvod itaque perampla illa *rerum in Ecclesiastico statu reformandarum* esset seges, non potuit non illustre in Concilio Reformatorium in id quoque sedulo incumbere, ut *justus* atque *aptus* decretis suis Reformatoriis daretur *ordo*. Ut non magis esset *decens conclusionum descriptio*, clarâ, perspicuâ, brevi & concinnâ oratione contexta, quam elegans atque lectori grata, usibusq; accommodata decretorum *series*.

Postquam ergo superioribus Partibus *vota atque monita virorum illustrium* dedimus *de Reformatione in Concilio Constantiensi suscipienda*: Ut & variarum *deliberationum atque conclusionum protocolla* quædam stitimus: Quibus proxime adjecimus scitum *Decretorum de Ecclesiastici regiminis emendatione Compendium*: Ordo & à nobis jam postulat, ut *integrum* etiam aliquod cæterorum *decretorum*, quæ Ecclesiæ Reformationem concernerent, *Systema, in Reformatorio paratum*, exhibeamus.

Sistimus eo fine hic *Decretalium Reformatorii Constantiensis de Ecclesiastici status Reformatione* haud exiguum nec inelegans *Corpus.* Debemus & hoc præclarum Historiæ monumentum AUGUSTISSIMÆ BIBLIOTHECÆ CÆSAREÆ VINDOBONENSI. Asservatum quippe & hoc nobile opus *in MSCto, Parte I. Actorum Concilii Constantiensis, à fol.* 55. usque ad *fol.* 83. hoc quidem titulo præmisso: AVISAMENTA SECUNDUM ALIQVAS DECRETALIUM RUBRICAS, PRO REFORMATIONE CONGRUA FACIENDA.

Ordinem placuisse non inscitum, ex eo intelligimus, quando capita summa sunt digesta *juxta Decretalium* in Juris Canonici Corpore *compagem.* Siquidem juxta *quinque Decretalium Libros* Rubricas aut titulos instruere, Concilii Assessoribus ac illustribus Reformatorii Capitibus atque præsidibus placuit, de quibus & in Concilio Constantiensi actum, canonesq; formati.

Quamobrem haud aptiorem & nos fronti daturos characterem judicavimus, quam si *Decretales Reformatorii Constantiensis* diceremus.

Neque dubium, tantos Viros, Cardinales, ceterosque omnium Nationum in Concilio præsentium eruditissimos atque prudentissimos, haberi à posteris voluisse hoc Opus & plenum canonum Systema *Juris Canonici pristini Augmentum.* Ut cum ceteris antiquis Patrum Conciliorumque de Ecclesiastico statu *Decretis, Decretalibus,* ac recentioribus *Clementinarum* & *Extravagantium* appendicibus, hi quoque de eodem plane argumento *Concilii Constantiensis Decretales,* uno corpore comprehensi, à posteris legerentur.

Fidem, atque indefessum nostrum laborem, in eruendis atque eruderandis his antiquis monumentis, præclaris *historiæ Germanicæ partibus,* non est multis efferamus, qui contenti sumus illorum in orbe literato virorum judicio, qui in MSCtis antiquis legendis atque perscrutandis fuerunt occupati. Meminerunt illi, quanti constet, lituras avorum implexas, quæ vepres ac sentes referant, non sine magna oculorum defatigatione inspiciendas, vix ac ne vix quidem mente explicandas, cominus intueri manibusq; tractare. Quæ abbreviaturarum mira compendia! Quam faciles scribentium lapsus! Omnis distinctionis perpetuus neglectus! Haud raro plures horas sibi vindicat unius canonis, ne dicam lineæ integritas. Hebetetur oculorum acies, intenso ac immoto intuitu. Turberur animi præsentia dubiâ & fallaci lucis spe, in tam densis sæpe obscuræ & remotæ antiquitatis tenebris!

De cetero indicem operis *Decretaliumq; Reformatorii Constantiensis* illum hic subnectimus, quem in laudato MSCto VINDOBONENSI reperimus.